

BRASSÓI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKINT KÉTSZER: SZERDÁN és SZOMBATON.

<p>ELŐFIZETESI ÁR: helyben házhoz hordva, v. vidékre postán küldve: Egész évre 4 frt — kr. Félévre 2 " — " Negyedévre 1 " — " Február—júniusig 1 " 70 " Külföldre egész évre 15 frank.</p>	<p>SZERKESZTŐSÉG: Brassó, Hirscher-utca 4. sz., hol a szerkesztő naponként d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig található. Ide intézendők a lap szellemi részét illető közlemények. Kéziratok vissza nem adatnak.</p>	<p>KIADÓHIVATAL: Alexi könyvnyomdája, Brassó, Hirscher-utca 4. sz., hová az előfizetési pénzek és hirdetések, valamint ezek díjai bérmentve küldendők. Hirdetések és Nyilt-tér előre fizetendő.</p>	<p>HIRDETÉSEK DIJA: 4 hasábos gármond-sor vagy annak helye 5 kr (1—10 sor 50 kr.) Nagyobb és többszöri hirdetéseknek kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 30 kr. helyegdíj fizetendő. Nyilttéri közlemény sora 10 kr.</p>
---	---	--	--

Politikai szemle.

A hercegprimási állás betöltése iránt végleges döntés még nem történt, azonban Samassa József egri érseket emlegetik mint olyant, kinek legtöbb kilátása volna a primási székre. Samassa ellen a szentszéknél ellenszenves hangulat uralkodik az elkeresztelési vitában elfoglalt álláspontja miatt és gróf Csáky Albint épen e magatartása birta rá, hogy a mennyiben rajta áll, Samassát ajánlja primásnak. Császká György szepesi püspök Rómába utazott, hogy ott egyengetse a kinevezést, míg az érsek legujabban Bécsbe ment, hogy ügyében a döntő köröknél bekopogtasson.

A fuzióról beszélnek képviselői körökben és pedig olyan hangon, mintha a mérsékelt ellenzék és kormánypárt fuziója már bevezetett ténynek tekintetnék. E kombinációk szerint Apponyi Albert gróf rövid időre átvénné a belügyi tárczát, míg Szapáry Gyula gróf a miniszterelnöki székből gróf Kálnoky helyébe közös külügyminiszternek hivatnék meg. Hír szerint Szilágyi Dezső is kilépne a kabinetből s a nyugalomba vonuló Péchy Tamás helyét foglalná el a képviselőház elnöki székén. Ezen kombináció azonban legalább is valószínűtlen.

Május elseje. A nemzeti demokrata munkáspárt a budapesti magyar érzelmű munkásokhoz felhívást intézett, melyben óva inti őket, hogy a szocialdemokraták üzelmével szemben résen álljanak. A nemzeti demokrata munkáspárt Budapesten május elsejének a megünneplése ellen való állásfoglalásával a hazafias munkások körében visszhangra talált s úgy a fővárosból, mint a vidékről mind többen csatlakoznak hozzá. E párt elhatározta, hogy bár nem vet gátat a május elseji munkásünet elé, de a tüntetéshez nem járul hozzá s e napot a párt helyiségében tölti el csendben.

A Németországgal folyó kereskedelmi-politikai tárgyalásokban többé egyetlen fontos kérdés sincs függőben s a két fél képviselőinek már csak lényegtelen részletek és a

szerződés alakja fölött kell megegyezniök. A mi a szerződés szövegének közzétételét illeti, az mindenesetre meg fog történni, de csak a tárgyalások formális befejezte után, melyeknek eredménye akkor bevégzett tény gyanánt fog a közönség előtt állni. Franciaország tudvalevőleg nem akarja megújítani a kereskedelmi szerződéseket, hanem prohibítv autonom kettőstáratíkat akar felállítani. Ily tarifapolitikával részünkről nem a Németországgal és más államokkal kötött szerződések állíthatnának szembe, hanem szintén autonom vámtarifa.

Vilmos császár ismét megszólalt. E hó 18-án Berlinben új zászlókat osztottak szét az ezredek között s ez alkalommal a német császár disztribúciót adott a berlini királyi palota fehér termében. Ritkán mondott ily nagy fontosságú pohárköszöntőt, mint e lakoma alkalmával. A nemzetközi viszonyokat súlyosnak és komolyaknak nevezte, s mintha a háború előhírnöke volna e pohárköszöntő. De jutott belőle egy oldalidő Bismarcknak is, midőn azt mondja, hogy nem a parlamenti többségek és határozatok, hanem egyedül a hadsereg csinálta meg a német egységet.

Oroszország katonai rendszabályai nyugati határán arra való, hogy első sorban Ausztria-Magyarországra, azután egyáltalán a hármasszövetségre nyomás gyakoroltassék s a szövetségbe, melynek határideje 1892-ben lejár, ék üttessék. Hogy ezt megtehesse, Ausztria és a Németbirodalom határait kényesíti, a Keleten gurultatja rubeljait s végül fenyegetet tesz, hogy Olaszországot rábírija a szövetségeseitől való elszakadásra. A francia és orosz lapok Rudini olasz miniszterelnököt keményen megdolgozzák, hogy a szövetségi szerződés meghosszabbításába ne egyezzen és Rudini ingadozik is már, miről több nyilatkozata tesz bizonyosságot s félni lehet, hogy beadja derekát. Látható tehát, hogy Francia- és Oroszország új konstellációkra dolgoznak s e törekvéseket nem szabad könnyelműen megítélni.

A zálogház.

A ki a zálogházak keletkezése és rendeltetése eredeti történetével csak némileg ismeretes, az tudni fogja, hogy azokat czéljainál fogva a szűkölködő szegénység javára alapították, tehát arra a czélra, hogy a szegény ember keserves verejtékével szerzett s batyuba kötött különböző tárgyaira, inségének szomorú napjaiban, amaz intézeteknél olesó kamatra kölcsönt kapjon s ekként az uzsora karmai közül megmentessék.

A kor előhaladásával a mindennapi élet igényei fokozódtak s manapság a zálogházak létezéséről még a társadalomnak olyan osztályai is kénytelenek tudomást szerezni, kik a sokszor emlegetett boldog hajdankorban a kölcsönzés ily fajtájától irtóztak.

De nem ez irányban akarjuk a fölvetett témát fejtegetni. És ne szóljunk a zálogházakról általában — bár azok nagy része elvételi rendeltetését, — hanem a magunk ajtaja előtt söpörgetve, foglalkozunk a brassói zálogházzal.

És a tárgy épen időszerű, mert egyfelől e hó 20-án és 21-én kótyavetyélték el sok szegény ember elzalogosított czókmókját; másrészt épen a napokban szavazta meg a képviselőtestület egyik veterán zálogházi tisztviselőnek, Kinn Károly pénztárnoknak a jó megérdemelt nyugalmat, no meg a 800 forint nyugdíjat!

Hála Istennek! — Mintha csak hallanók e felkiáltást számos olyannak ajkáról, kinek megadatott a sors kegye által, néha-napján megfordulni ügyes-bajos dolgokban a zálogházban. S hogy e felkiáltás nem az elárvarezésre, hanem a nyugalombavonulásra vonatkozik — azt talán fölösleges mondanunk.

Miért? Elmondjuk azt is, csak vegyük sorba a dolgot.

A brassói zálogház régi — talán József császár által adományozott — privilégiuma a városnak. S több mint valószínű, hogy ezen intézménynek nem az volt főczélja, hogy hivatalnokok elhelyezésére szolgáljon, hanem hogy általa a polgárság szorult anyagi helyzetén ideig-óráig segítve legyen. Megfelelt-e ennek a feladatnak a régebbi időkben, erről nem mondhatunk ítéletet, ám hogy manapság a „czéltévesztett“ jelzőre rászolgálni igyekszik, elég alkalmunk van a felmerülő panaszok után tapasztalni.

A szegény ember megszorult pénz dolgában. Összeszedi értékesebb holmiját, azon reményben, hogy kisegíti bajából a zálogház. Dobogó szívvel, félénken nyit be a „jótékony intézetbe“ s szólni sem mer, míg őt meg nem szólítják. Amde néhány úr még jön s mert itt is rang szerint mérik az elsőbbséget, hát csak türelmesen vár, míg sort kerítnék rá. Most jön a tűzpróba s a szegény ember ámulva hallja, hogy portékájáért,

TÁRCZA.

Atyám sirjánál.

Egyszerű, néma sir
 Takarja előttem
 Hamvait atyámnak,
 Kit nagyon szerettem.

Leszáll az égő nap,
 Szellő kél, mely süssan;
 Elfogul a szívem,
 Hallgatok nagy búsan.

Komorán a sírbolt
 Visszhangoz szavamra;
 Hallgat a kérdezett,
 Én vagyok magamra.

Most érzem, mit jelent:
 Árvaság kenyerere —
 Temetni a sírba,
 Kedveltet örökre.

Szólítom esdőleg:
 „Jó atyám! adj választ;
 Miért e némaság,
 Tőlem mely elválaszt?”

„Tekints rám, jó atyám,
 Vezessen szellemed;
 A mire oktátál,
 Nem véték ellened.

Nem voltam hű fiad?
 Figyeltem én reád —
 Vetém meg valaha
 Szülőim tanácsát? . . .

Leőrlöm életemet!
 Munkára nyugalom —
 Eljövök te hozzád,
 S elnémul a dalom . . .

B—a K—ly.

Arany a vasban.

(Vége.)

Györbíró András a homlokára szorította a karját és úgy hallgatta ezt a beszédet, a tűzben felejtve a tekintetét.

— Legyen úgy.
 Eligazították az írást és leülték a földre.
 A ki így látta volna őket, a mint koronkiut

kocczintgattak, azt hitte volna, hogy az Egyenlőség apotheozisát látja maga előtt valami nagyszerű színpadon, vörös bengáli fényvel megvilágítva.

— Az orrodát ne tartsd közel, a mikor iszol, fiam, mert könnyen a fejedbe megy a szesz. Szervusz!
 — Az igazat megvallva, így szép a halál.
 — Szép a pokolba! Hanem hát ha nem lehet másképen.

Hosszú hallgatás következett. Koronkiut ittak. A tűzfénytől megvilágított bor úgy csillámlott, mintha folyó tűz lett volna. A mérnök törte meg a csendet.
 — Megérdemli az az asszony, hogy elkárhozzam érte.

A kék bluzos ember nem felelt rá semmit. A gondolatai ott kovályogtak valahol körülötte.
 — Fiam, András! Ugy látom, hogy te csendes mulató vagy; énekeljünk valamit, hogy teljék az idő.

— Meghallják künnről és bejön valaki. Jobb lesz csendesen.

— Igazad van, fiam. Ne lármázzunk. — Hanem van valami mondani valóm. Ha én kerülök be oda, hát ne felejtse el, a mit mondok. — Szervusz!
 — Ne siess úgy a borral, mert megárt. Szedsz össze a holmimat és vidd el az anyámnak. Mondd meg, hogy őt is sajnáltam, a mikor . . . Éljenek a hű és igaz asszonyok! — Kérd a nevemben, hogy bocsásson meg a fiának. — Neked nincs mondani-valód?
 — Nincs . . .
 A ventilátor örült bömböléssel zúdíttotta a levegőt a kohóba.

— Te András, mondom neked, hogy az az asszony szeret. Igazat mondok.

— Hazugságot mond, rágalmazza és ezért meghal.
 — Igazat mondok és ezért meghalsz.
 — Szervusz!

A mérnök feje odakoppant a falhoz.
 — Készülj, kölyök! — A közepébe egyenesen!

— Végem van. Itt a kezem, emelj fel, — megyek.
 A kék bluzos hajszálai az égnék meredtek, a mint kimeré a távolságot a katlanig. Maga is tántorgott.

— Te András, — megállj egy perczig, — azt hiszem, az aranyórámat nincs miért . . . Hogy fogod érezni magadat holnap, ha betránsferáltál?
 — Megbolondulok belé, de megteszem.

A mérnök megfogta a kezét.
 — Akkor megállj. Miért tegyelek szerencsétlenné? — Most megmondom az igazat. Nincs nekem semmi dolgom a te feleségeddel. — A jegyesem hagyott el. Nézd, az ujjamon még a jegygyűrűje, — fölemelte az ajkához — de maga már a másé. — Ostobaság! Azt hittem, hogy nem lesz bátorságom.

Most látom, hogy magam is megtehetem. — Nem olyan rettenetes, mint az élet! — Szervusz fiam! A feleséged csakugyan hű asszony, üsd agyon, a ki az ellenkezőt állítja!
 Azzal, mielőtt a társa megakadályozhatta volna, eltűnt a nyíláson.

Györbíró András eltakarta az arcát. A réműlettől kergetve futott le az oldalon. Az iszonyat kényszerítette, hogy visszanezzen.

A kohóból fekete füsttömegek gomolyogtak fel s a mint csendesen tova úsztak a tiszta égen, lassankint rózsaszínre váltak a hajnali pirosságtól.

(A Trifolium-ból.) Kovács Dezső.

mely neki — mondjuk — 20 frtjába került s melyért talán 6—7 frt költséget remélt, 2 frtot kínálnak. Az idő pénz, tehát nem igen vesztegetik a szót, hanem ha szegény emberünk alkudni próbál, akkor csomagja az ajtó felé röpül s ott a földről fölszedheti. Még jó, ha ennyivel marad; mert a hivatalnok urak ugyancsak értenek ám a gorombasághoz és lehordják az elégedetlenkedőt kofamódra.

Próbálja meg valaki, tisztességesebb eljárást emlegetni, — mindjárt a rendőrséggel fenyegetik!

Emberünk a szegénység nyomasztó voltához még egy keserű tapasztalatot is szerzett: hogy a szegényt sértegetik, gúnyolják. Visszafojtott könyei mély elkeseredést ébresztenek benne s mi természetesebb, mint hogy elátkozza az intézményt, — a melynek pedig nemes hivatása volna.

Egy másiknak még csak nem is ígérnek semmit: „Vidd az ócskaszerre!”, „add el a cigányoknak!” ezzel bocsátják útjára a boldogtalant, ki egész reményét zálogháza vetette s most lesújtva tántorog ki onnan.

De tegyük fel, hogy a két előző eset számlomra indítja a hivatalnokot (elhinni bajos) és egy harmadiknak pénzt is ad, ámbar a kért összeget ritka esetben kapja meg a szegény megszorult: mit nyert vele, ha ezen inkább alamizsnának, mint zálogkölesónak mondható pénzt nem fordíthatja arra a célra, melyre eredetileg szánva volt? Magán nem segített, de új adósságot rakott a nyakára.

S pedig ez adósság kamatai nem csekélyek. A ki manapság 14 százalékra vesz pénzt, azt rossz gazdának tartják.

Azonban jön egy úr. Mosolygva veszi ki zseboráját, huzza le ujjáról gyűrűjét vagy szedi elő zsebéből a már előre skatulyába preparált ékszeret, egy-két szót vált és zsebre gyűri az előzékenyen átnyújtott bankókat.

Igen, ez más, ez aranyemű! Hozna csak a szegény ember is aranyeműt, majd nem dobnák félre. De szegény ember és aranyemű — hogy kerül össze e kettő?

Csak futólág mutattunk be egy képet a sok közül, mely számtalanszor ismétlődik a zálogházban. Mindebből pedig csak az a tanulság, hogy a zálogházi intézmény épen a szegény népen nem segít, a melyért épen létesítették. És nemcsak hogy anyagilag nem segít, hanem még megaláztatást, szégyent és gorombaságot is el kell tűrnie a szegénynek, a mi lelkületében bizonyára maradandó nyomot hagy hátra.

„Hála Istennek!” így kiált fel azért az, a ki a zálogházi hivatalnok „kitüntető udvariasságában” részeseülni szerencsés volt, bár névleg talán nem is ismeri e jó urakat. „Hála Istennek, hogy egy a gorombaságokban megöregedett hivatalnok már nyugalomba megy s helyét talán egy más, előzékenyebb ember váltja fel. Bárcsak a másikat is minél előbb nyugalomra méltatnák.”

Nekünk pedig ezek után nem marad egyéb hátra, mint kérnünk az érdemes tanácsot, a nyugdíjazás által megürült helyre minden tekintetben alkalmas embert tenni, a zálogházban pedig több emberséget és kevesebb gorombaságot kérünk. Gondolják meg az urak, hogy nem a hivatalnokokért van a zálogház, hanem hogy az intézmény maga és hivatalnokai is a nagy közönségért, ennek érdekeiért. Van ott ugyan olyan ember is, ki humánus és előzékeny, mit készséggel ismerünk el, de ez nem ellensúlyozhatja a többinek gorombaságait s az ilyen emberek nem egy intelligens város jótékony intézményénél, hanem a zuluk országában postamestereknek lennének alkalmazandók.

Még egyet. Tudomásunk szerint van a zálogháznak mintegy 24 ezer forint nyugdíjalapja s kb. 42 ezer forint tartalékalapja. Midőn ez utóbbi alap eléri az 50 ezeret, a jövedelem a várost fogja illetni. Rézsükről azon óhajnak adnánk kifejezést: a mint a város eddig is el tudott lenni e jövedelem nélkül, mondjon le arról — legalább részben — jövőre is és e helyett szállítsa le a kamatlábat; ezzel nagy szolgálatot fog tenni a polgárságnak s közelebb viszi az intézményt azon humánus, jótékony célhoz, mely annak létesítésekor szem előtt lebegett. Addig pedig, hogy eleje vétessék a feltézetlanságból eredhető zavaroknak is, legyen feltüntetve a zálogcédulákon a kamat nagysága forintok és hónapok szerint (mint pl. a postai utalványokon a díjak) s akkor mindenki tudni fogja, hogy ennyi forint után ennyi időre mit kell fizetnie kamatban.

Az elmondottak megszívlelését kérjük.

Az érdem elismerése.

Vasárnap d. e. 11 órakor a róm. kath. főgimnázium teljes tanári kara megjelenvén Nagy István bankigazgatónál, hogy a nevezett által a róm. kath. főgimnáziumnál tett 2000 frtos alapítványért köszönetet mondjon, ez alkalommal Vargyasi Ferencz gimn. igazgató úr az intézet jötevőjét a következő beszéddel üdvözlö:

„Mélyen tisztelt bankigazgató úr!

Mi, a brassói róm. kath. főgimnázium tanártestülete, rég ideje hálás szívvel tapasztaljuk azt a meleg érdeklődést és rokonszenves érzületet, melyet t. Uraságod e tanítványok iránt állandóan tanúsít, ép úgy szívén hordozván prosperálásunkat és teljes felvirágzásunkat, mintha maga is ez intézet szoros kötelékébe tartoznék.

Am ezen érzület nemcsak azért becses előttünk, mert oly férfi keblében honol, ki tekintélyes állásánál és bokros tevékenységénél fogva számot tesz a

brassói társadalomban; hanem becses főleg azért, mert nem maradt meddő, nem maradt pusztá jó indulatnak, mint egy némely nem kevésbé tenni hivatott ügynevezett ügyfelünk érzülete: hanem megtermékenyült és szült egy oly tettet, mely kézzelfogható bizonyítékot szolgáltat nagyra hivatott létezéséről. Ugyanis t. ez. Uraságod jóvoltából azon szerencsés helyzetbe jutottunk, hogy immár egy szegény sorsú és jó igyekezetű ifjúval több folytathatja tanulását, a megélhetés gondjaitól megkönnyebbülten, intézetünkél. Bizonyára oly tett ez, mely egymagára is megérdemli, hogy úgy tekintünk ezentúl Uraságodra, mint a hazai tan- és nevelésügy bajnokát, sőt úgy tekintünk, mint édes miénket, mint kollegát a számunkra kijelölt bár rögs, de hálátlanak — kivált hasonló áldozatkészség láttára — teljességgel nem nevezhető munkásság mezején.

Fogadjá tehát, mélyen tisztelt igazgató úr, az itt teljes számmal megjelent tanári kar legforróbb köszönetnyilvánítását, melyet midőn egyszerűsind jegyzőkönyvi kivonatban megörökítve ezennel átnyújtok, kiválóan szerencsésnek érzem magamat, hogy erdélyi püspök úr ó nagyméltósága köszönetének is tolmácsa lehetek és az általa elfogadott és megerősített alapítólevél egyik eredeti példányát szíves megörzés okáért t. Uraságod jószágos kezeibe visszaszármaztathatom.

Isten éltesse igazgató Urat, és engedje meg, hogy soká, igen soká gyönyörködhessék az áldásos befolyásban, melyet emlékezőtetes tette a gondjainkra bízott ifjúság vallás-erkölcsi nevelésére és oktatására — hiszünk és reméljük — gyakorolni fog! — Éljen!

A nemes adakozó mélyen meghatóttan válaszolt a beszédre, s örömet fejezte ki, hogy a tanügy érdekében tehetsége szerint jót tehetett s támogatását továbbra is megígérvén, a küldöttséggel vendégszeretőleg társalgott.

Román lapszemle.

Sok álmatlan éjszakát okozott Moldován Gergely, a kolozsvári kir. egyetem derék tanára a „Gazeta”-nak a „Kolozsvár”-ban közölt válasziratával, a melyet a bukaresti ifjak memorandumára írt. Nem képzeli e szemle olvasója azt, hogy a „Gazeta” közölte volna Moldován válasziratát. No, ennyire még nem vagyunk. Sokkal könnyebb felét fogta meg a „Gaz.” a dolognak. Kapja magát és hűségesen közli azon külföldi német, cseh és hazai tót lapok cikkeiket, melyek a bukaresti ifjak memorandumáról megemlékeztek. Nem kell felvilágosítani olvasót a hazai viszonyok tényleges állapotáról, sőt közre kell működni arra nézve, hogy olvasói még szentebbnek tartásuk mindazt, a mi a memorandumban foglaltatik.

Nem sokára meg fog jelenni a magyar ifjak válasza is. Nem kell attól tartani, hogy azt is közölni fogják. Hát az sem lesz valami nagy veszedelem, ha agyonhallgatja. Annál inkább fog épen ő, a híres memorandum hű barátja, büdösen maradni, a ki vezérezikben üdvözli a bukaresti román akadémiának negyedszázados évfordulóját, de arról, hogy a budapesti magyar akadémiája is van a világon, olvasói aligha tudnak valamit. — Hát, ha az ő szíve inkább vonzódik egy külföldi, mint egy hazai tudós társasághoz mi erről nem tehetünk, csak a tényt állapítjuk meg.

A bukaresti akadémia után nyomban itt a naszói középiskola és annak előljárói. Egymásra adogatja ki Csáky gróf a naszói középiskolát illető rendeleteit és az előljárók még sem szólalnak fel, nem tiltakoznak, pedig ott vagyunk már is, hogy abban a középiskolában ma-holnap csak köteles tantárgy lesz a román nyelv. A naszói atyafiak nem járnak a „Gaz.” esze után, sőt a náczió ellenének társai a szegődnek. Szomorú állapotok ezek, már t. i. a „Gaz.” szerkesztőségében. Megátalkodott emberek azok a naszóiak, miért nem hallgatnak a „Gazeta”-ra, miért nem gondolnak a náczió jövőjével? Tudunk kell, hogy a „Gaz.” szerint a náczió csak abban az esetben van jövője, ha folytonos ellenzéki állásban él a magyar nemzettel és magyar alkotmányával.

Oh, ti naszóiak, hogyan lehettek ti olyan rossz románok! Igaz román — rumun verde — csak az, a ki úgy hisz, úgy tesz, mint a „Gazeta”, a ki azt szeretné, hogy még a budapesti országgyűlésen is legalább hét nyelven lehetne tanácskozni, nem pedig egy kisebbségben lévő része nyelvén — már t. i. a magyar nemzet nyelvén.

Hát Bukarestben a mitropolian talán hét nyelven beszélnek? Talán onnan vette a kaptafát a „Gazeta”? — Az egészen más. Románia nemzeti állam, nekünk pedig nem lehet Ungariánk, mert így szeretné a „Gazeta”, hogy ne legyen. Ó Ungariát szeretné szétdarabolni s ha ottan-ottan a körmére koppantanak, rettenetes jajgatást követ el, hogy hallják meg a Dimbovicza mellett és írjanak mellette memorandumot. És mégis mi vagyunk azok, a kik a „G.”-t üldözzük!

De hát írjunk már valami jót is felőle. Itt van! Hat év óta első eset, hogy az Emkéről úgy emlékezett meg, hogy egyúttal nem is piszkolta. Azt hisszük, eléggé megdicsértük. Szívesen tennők máskor is. Csak tőle függ, hogy úgy tegyünk. Női gluma, azaz nem tréfálkozunk.

Czenkalji.

Egy kis helyreigazítás.

Tisztelt szerkesztő úr!

Becsés lapja f. évi 22. számának „Vegyes hírek” rovatában „Furosa, de igaz” czimen a gyula-

falvi gőzfűrészt-telepet illető közlemény jelent meg, a mely alkalmas a munkaadó és munkások között fennálló békés viszony megbontására, a mennyiben oly váddal illeti a telep tulajdonosát, mely — ha igaz volna — anyagi érdekeikben sértené az amúgy is nehéz viszonyok között élő munkásokat.

Engedje meg, t. szerkesztő úr, hogy egyrészt kötelességemből kifolyólag, másrészt az ügy iránt nem talán érdeklődők felvilágosítása céljából reflektáljak ezen, természetesen bona fide közzétett hírré.

A tényállás — melyet a telep utolsó hivatalos vizsgálata alapján közölhetek, az, hogy az ezeltől Horn Dávid, jelenleg pedig „Siebenbürgische Waldindustrie Morpurgo et Cie.” társaság cég tulajdonát képező gyulafalvi József-fűrészt és commandói „Gábor-fűrészt” telepeken állandó külön gyári betegsegélyző-pénztár tartatik fenn, melynek költségéhez az összes alkalmazottak bérük 2%-ával járulnak, míg a telep tulajdonosai az esetleges hiányt fedezik.

Tény az, hogy az így teremtett betegsegélyző-alapot a telep tulajdonosai maguk kezelik a munkások bevonása nélkül, de deszik ezt kifogásolhatatlan pontossággal, külön elkönyvelve ezen alap követeléseit és tartozásait, bevételeit és kiadásait, miről a telep megvizsgálása alkalmával személyesen győződtem meg.

Ebből folyólag téves azon állítás, hogy a betegsegélyző-alap a gyár céljaira fordítatik, mert ha nem is téteik takarékpénztárba, biztosítva van az a gyártulajdonosok által, kik ezt ép úgy tartoznak kamatoztatni, mint ha valamely pénzintézetbe tennék azt le, mire nézve, mint minden egyes gyáros, ez is rendes ellenőrzés alatt áll. A gyári betegsegélyző-alapoknak illetén kezelése különben teljesen meg egyezik az e tárgyban eddig fennálló miniszteri rendeletek intézkedéseivel, míg jövőben külön törvény fogja ezen ügyet szabályozni.

Végül biztosítva t. szerkesztő urat, hogy magam részéről a legesekélyben visszaéleést vagy rendetlen kezelést azonnal a legszigorubbban toroltnám meg, fogadjá kiváló nagyrabecsülésem kifejezését.

Brassó, 1891. április 21.

Szterényi József,
kir. iparfelügyelő.

Szívesen adunk helyet e felvilágosításnak, mert lapunk célja nem a viszálykodás magvait hinteni el, hanem a közönség érdekeinek szolgálni, mi csak úgy lehetséges, ha a tények a maguk valóságában bocsátatnak a nyilvánosság elé. Szerk.

Közönség köréből.

Az érdem jutalma.

A dicső-szentmártoni izr. hitközség, mint anyakönyvi kerület e hó 12-én rendkívüli közgyűlést tartott. E közgyűlés osztatlan elismeréssel adózott a hitközség szervezésében elévülhetlen érdemeket szerzett távozó segédabbí Wézel Albertnek, kit tudvalevőleg — a brassói hitközség főrabbiává választott. Am az érdem többlet is lett jutalmazva. A közgyűlés elismerésének jegyzőkönyvében adott kifejezést, és annak kivonatban leendő közlésére a távozó főrabbihoz búcsuzó küldöttséget küldött ki. És a hitközség egyúttal önmagát tisztelte meg, midőn a távozó főrabbi érdemeinek elismerését az alábbi sorokban dokumentálta:

Sz. 330. — 1891.

Izraelita hitközség, mint anyakönyvi kerület D.-Szt.-Mártonban.
A tekintetes orth. Elöljáróságnak Brassóban.

Tisztelt Hitrokonok!

Midőn tisztelendő Wézel Albert rabbi urat a megüresedett állás betöltésére meghívtátok, sajátos érzés — az öröm és fájdalom vegyülete — támadt keblünkben.

Örömrzét fogott el, ti hitfelek, azért, mivel e tehetséges férfi jövője, ki nálunk kezdette meg pályafutását, igazán szívünkön csüngött; örömrzét dagasztotta mellünket, midőn látjuk, hogy az érdem megtalálja jutalmát, midőn tapasztaljuk, hogy e szépreményű fiatal embernek — nagyobb hitközség élére jutván — nagyobb tér jutott tanulmányait, tehetség szélesbíteni, hol nagyra törő vágyai kielégítést nyerhetnek. Örülünk, hogy szent vallásunk ezen ifjú apostola a mi körünkben indult ki magasatos feladata felé, hogy felekezetünk egy ügyes támogatóval gyarapodott, midőn ti rabbitokká választottátok. Legyetek üdvözölve fiatal lelkipásztorotokkal együtt, ki hitközségetek felvirágoztatására mindent el fog követni. A mostani viszonyok egetően követelik, hogy a hitközség élén értelmű, igyekvő, célját jól fel-fogni tudó ember álljon, hogy életrealóságunkat mindenfelé bebizonyíthassuk a világ előtt, hogy létjogosultságunk legyen elismerve mindenütt. S ezt csakis úgy érhetjük el, ha embereink vannak, kiknek szent vallásunk épségben tartása igazán szívükön fekszik. Bár lenne minden hitközségnek ilyen hivatott tisztviselője, hogy Izrael országát felrészhatná rideg közönyösségéből, mert „Itt az idő!”

Fájdalom! kevés hirtorsosunk van, ki a veszőlyt, mely fenyeget, fel tudná nygni. Ti, midőn t. Wézel Albert urat részetreketek fogrtétek, egy embert soroztatok azok mellé, kik hivatva vannak Isten kiválasztott népének vallását megővni a végromlástól.

Örömmel telt el egy ilyen férfi előléptetése, mely alig képes elfojtani azon fájó érzést, hogy kebelünkben távozni látjuk, ki tevékenysége által nagyban hozzájárult hitközségünk rendezésének most már

befejezett tényéhez. Lelkiismeretes munkássága, nagy szorgalma, lankadatlan igyekezete igen nagyon megkönnyítették a terhes feladatot, hitközségünk zilált, elhanyagolt helyzetének rendezését illetőleg, s képzettsége, a hazai nyelvben való jártassága mozdították elő, hogy hitközségünk a mai kor színvonalára emelkedhetett s minden tekintetben megfelelhettünk a várakozásnak. Szerencsekívánataink és áldásunk kíséri új hivatalába! Reméljük, hogy ti is meglesztek elégedve a kebelünkől távozni készülő fiatal rabbi-val, ki fényesen fogja igazolni, hogy méltó az állásra, melyre bizalmatok helyezte.

Hazaftias, hitrokoni üdvözléssel

a dicső-szent-mártoni anyakönyvi kerület nevében:
Farkas Ignác, titkár. Engelman Herman, kerületi elnök.

VEGYES HIREK.

A Reményi Ede fogadásának előkészítésére kiküldött végrehajtó-bizottság ma szerdán d. u. 6 órakor a magyar kaszinó helyiségében ülést tart, melyre a tagok ezuttal is tisztelettel meghívhatnak.

Kinevezés. Király ő felsége a nagy-szebeni kir. törvényszékhez kinevezte bírónak Gödri Sándor, segésvári kir. járásbírói albirót.

Megyei közgyűlés. Az alispán Brassó megye törvényhatósági bizottágának tagjai ma szerdán, e hó 23-án a városi tanácsház ülésében tartandó rendes tavaszi közgyűlésre hívta össze. A gyűlésről tudósítani fogunk.

Reményi Ede művész hazánkia hangverseny-körútjában folyó hó 28-án Brassóba érkezik, mely alkalommal őt a brassói magyar kaszinó — és azt hisszük, Brassó városának minden polgára, nemzetiségi különbség nélkül — kitüntető ovációkban fogja részesíteni. A magyar kaszinó f. hó 19-én tartott választmányi gyűlésén elhatározta, hogy a nagy művészt megérkezése alkalmával küldöttségileg fogadja s tiszteletére diszlakomát rendez. Az előkészületek eszközésére Koós Ferencz kir. tanácsos elnöke alatt végrehajtó-bizottság küldetett ki, melynek tagjai: Mayer József kir. tan., Lázár Gerő, Rombauer Emil, dr. Vajna Gábor, Szentpéteri János, László Gerő, Fellner Lajos, dr. Zakariás János és Fuchs Salamon. Együttal felkérte a kaszinó a magyar polgári kört is, hogy az ünnepek rendezésében vegyen részt s a végrehajtó-bizottságba a maga részéről is küldjön képviselőket. Reméljük, hogy a nagy művész itt tartózkodása Brassó minden polgárának örömmünnepe lesz s a zene hatalma legalább egy estére összehozza Brassó városának mindhárom nemzetiségét.

A hangverseny műsorát és a helyarákat jövő számunk hozni fogja.

Felolvasás. Szalay Mihály, a „Budapesti Látogatók Lapja“ jelenleg Brassóban időző szerkesztője szombaton este 8 órakor a szász evangélikus leányiskola nagy termében felolvasást tart. A felolvasás tárgya: a sajtó és az idegenforgalom. A felolvasás, illetőleg szabad előadás majd az általános, a külföldi és hazai sajtó fejlődésével és állásával, a könyvnyomdászattal mint a sajtó leghatalmasabb segédeszközével, a közforgalommal, az utazási módokkal és a közforgalmi szaksajtóval fog foglalkozni. A felolvasás ingyenes. Figyelmeztetjük lapunk t. olvasóit, hölgyeket és urakat egyaránt, ezen érdekesnek ígérkező előadásra és reméljük, hogy fővárosi kártársunknak nem lesz oka panaszkodni, hogy Brassóban csekély érdeklődésre talált.

Helyőrség-változás. Mint értesülünk, a nálunk állomásozó 2-ik Sándor-gyalogrezd Bécsbe s a 2-ik Miklós-huszárezred Nagy-Szebenbe fog áthelyeztetni.

Megnyugtató. Közönségünk körében nemrég az a hír terjedt el, hogy a színházépületben nagyobb mennyiségű petroleum van. A rendőrség most megnyugtani kívánja a közönséget, midőn közhírré teszi, hogy a színházépület csak egyik bolthelyiségében van petroleum, de ez sem tartatik nagyobb mennyiségben, mint csak 25 liter! Köszönjük szépen e megnyugtatót, de abban a véleményben vagyunk, hogy az a 25 liter éppen elégséges arra, hogy — Isten őrizzen — egy borzasztó katasztrófát előidézhessen, s azt hisszük, sokkal megnyugtatóbb volna tudni, hogy abban az épületben, hol a közönség esténként zsufolva van, éppen semmi petroleum nincs raktáron.

Alexi A. hangverseny-énekes, a ki két évig New-Yorkban működött s azután a bécsi udvari operánál, továbbá Londonban, Berlinben s Németország legjelentékenyebb színházain szerzett magának babérokot, körútjában Brassót is meglátogatja s vasárnap hangversenyt rendez. Ajánljuk a kitűnő baritonistát közönségünk figyelmébe.

A kereskedelmi akadémia és közép faipariskola építésére szükséges felmérések bevégeztetvén, az anyag egybegyűjtése is szorgalmasan folyik s már a földmunkálatok kezdetüket is vették; a tényleges építés szintén megindul. Ennek tőszomszédságában fognak épülni az állami elemi és polgári leány- s külön az állami elemi fiúiskolák épületei is, melyekre nézve a felmérések most vannak folyamatban. Bizony szükséges is az építkezések megkezdése, mert a hosszú tél ugyancsak megviselte a szegény munkás embereket s várva-várják a dolgot.

Meghívás. A brassó megyei tanítótestület brassói köre f. évi ápril hó 23-án délután 2 órakor a

belvárosi állami fiúiskola II-ik osztálya tantermében rendes gyűlést tart, melyre a kör tagjai tisztelettel meghívhatnak. A gyűlés tárgyai: 1. Gyakorlati tanítást tart a »Beszéd és értelemgyakorlatból« Zajzon János. 2. »Mi az oka annak, hogy az itteni gyermekek nyelvérzéke oly feltűnően fejletlen? És mily módon lehetne e bajon segíteni?« Geöcze Sarolta által. 3. A választmány átiratainak tárgyalása.

Halálozás. Leonhardt Ferencz posztógyáros, textiliparunk egyik legjelentékenyebb tényezője, ápril 20-án 66 éves korában meghalt. Temetése ma délután 4 órakor lesz.

Adieu Redout! Mindenesetre szép jelenség az a buggó pártolás, melyben színházlátogató közönségünk az itt működő német színtársulatot részesíti. Azonban sok szó férne ahhoz, hogy az egész színháztermet úgy megtönni engedik, mintha a jegyek korlátlan számban adatnának el; s nekünk úgy tetszik, hogy ha véletlenül magyar színtársulat működne itt, a rendőrség jóakarata s tekintetben inkább meglátszanék, nehogy a közönség túlbuzgó látogatása közveszélyessé váljon. — Alig akadt egy-két hang, mely magyar színtársulat idejövételét emlegette, már elterjedt az a hír is, hogy a német színészek távoztával a Redout bezáratik s többé nem lesz használható színháznak. Nem tudjuk biztosan, igaz-e e hír, de ha igaz, akkor csak üdvözölhetjük ez intézkedést, melynek már régóta meg kellett volna történnie. Lám, mire jó a magyar színtársulat Brassóban!

Dalestély. A brassói szász férfialegylet szombaton tartott dalestélye látogatottság tekintetében is — dacára a színházi estének — eléggé sikerültek mondható, az előadás maga pedig méltán sorozható a dalegylet eddig elért szép sikereihez. Jövőre többet.

Köszönet. Felejthetetlen feleségem, illetőleg leányunk és testvérünk szomorú elhalálása alkalmával úgy egyesek, mint testületek szívélyes részvétnyilvánítások s másnemű önzetlen hozzájárulásuk által enyhítették pótolhatatlan veszteségünket. A díszes egyházi szertartás, a számtalan koszorú, a magyar dalárdának búcsuszózata és a temetésen megjelent mélyen tisztelt közönség mindezeknek nyilvános jelei valának. Fogadják az illetők mindezekért leghálásabb köszönetünket! — Brassó, 1891. ápril 20. A gyászoló család nevében: Spaller József, róm. kath. főelemi isk. tanító.

Az utazási idény küszöbén az utazó közönség különösen figyelmeztetik az összeállítható menetjegyzetek előnyeire; ez iránt felvilágosítások készsége adatnak a m. kir. államasutak menetjegyirodájában (Brassó, Kolostor-utca 11. sz.), a hol az eféle jegyek kiadatnak.

A székely háziipar teljesen ujonnan és üzletszerűen lett szervezve. Már említettük, hogy e czélra a kereskedelemügyi miniszter két vállalkozót szerződött, nevezetesen Csorba Samut Brassóban faipari és szőnyegszövő háziiparra és Halmágyi Viktort Maros-Vásárhelyen szalma-, hánacs-, szotyor- s gyékényfonásra. Mindkét vállalkozó állami tőkével látott el, kik tartoznak a háziipar üzletszerűleg felkarolni és tekintetben az iparfelügyelő állandó ellenőrzése alatt állnak. A fa-háziipar *Hétfalura is kiterjesztetett*. Ezen háziipari czélokra a kereskedelmi miniszter mintegy 10.000 frtot adott.

„Czigónia“ új elnevezése iránt Sz. J. birtoke által tett indítványt, hogy t. i. a »Czenkalja« vagy »Csigahegyialja« név legmegfelelőbb volna, egy másik olvasónk nem találja czélszerűnek; először azért, mert »Czenkalja« már van, így hívják a régi Martonfilyát, másodsor, mert »Csigahegyialja« románul »Faca furcilor« lenne s így az akasztófa emlegetése még a »Czigónia« névnel is nagyobb visszataszításra adna alkalmat. Kérünk új ajánlatokat.

Bükszádról egy szerencsétlen esetet jelentenek a »Kr. Ztg.«-nak. E hó 15-én három ember fadöntéssel foglalkozott az erdőn s mikor egy fa törzse már annyira körül volt vágva, hogy csak le kellett volna dönteniök, egy erős szélroham más irányba lödítette azt, mint a vágók akarták, minek folytán egyik favágót maga alá temette. Nagy nehezen sikerült a szerencsétlent elősegíteni a fa alól s egy szekérre rakva, haza szállították, hol még estig élt, teljes eszméletnél volt s nem érzett fájdalmat, de mikor S.-Szentgyörgyről az orvos megérkezett, már csak az egészen megfeketült holttestet találta. Később megtalálták a ledőt fa alatt — s ez sajátságos — a szerencsétlennek kabátját és beleit.

Fejedelmi nász. Alfonz bajor herceg esküvője Lujza alenconi hercegnővel e hó 15-én volt Nymphenburgban a királyi és a hercegi ház összes tagjai és a fejedelmi vendégek részvételével. A polgári esketést Crailsheim báró miniszter, az egyházi esketést az érsek végezte. Résztvettek Ferencz Sator és Mária Valéria hercegnőasszony is.

Rozsnyó községben az alsó őrlomalom ujraépítésére irtak ki pályázatot, mely szerint a föld- és kőművesmunkák 3122 frt 48 kr, ács munkák 2392 frt 10 kr, asztalos-, üveges- és mázolómunkák 979 frt 54 kr, kovács- és lakatosmunkák 459 frt 23 kr kiköltési ár mellett fognak kiadatni. Az ajánlati tárgyalás ápril 26-án lesz s az ajánlatokhoz 5% bánatpénz esatolandó.

Uj szöveg-tanműhely létesítésén fáradoznak Csik-Szeredában az illetékes körök, hová a Baross Gábor miniszter éles szeme ellátott s most Sztérenyi József iparfelügyelőt bízta meg a bevezető munkálatokkal, a ki ez ügyben közelebbről járt a helyszínen.

A szélütött király. Brüsszelből több lap jelent, hogy Lipót belga királyt mult szombaton este agyszélhűtés érte, minek következtében a király állapota aggasztóvá vált. Udvari körökben azonban tagadják e hír valóságát.

A repülő-gép. Martin Lajos kolozsvári egyetemi tanár, egy általa feltalált repülő-gépre kért szabadalmat közelebbről. A feltaláló azt hiszi gépéről, hogy lehetséges lesz vele repülni tetszés szerinti irányban. Egyetlen kerék sem lesz a gépezetben, a szárnyak pedig nádpálczából, fonalakból és drótköböl készülnek. Véleményt mondani az új találmány fölött persze még korai volna.

Az örület áldozata. Rémes eset történt e hó 17-én reggel Budapesten a Thonet-udvar második emeletén. Kühn Walter gazdag könyvvezető lakott ott feleségével és Olga nevű 18 éves gyönyörű leányával. A nő már hosszabb idő óta üldözési mániában szenvedett s rendkívül izgatott volt. A mondott regelen izgatottsága oly nagymérvű lett, hogy férje orvosért sietett. Azonban visszaérkezvén, borzasztó látvány tárult fel előtte: Olga keresztül metszett nyakkal és mély szurással keblén feküdt nagy vértócsában, neje pedig véres ruhában, véres kezekkel s mosolygó arccal jött elébe, kiáltván: »Megtörtént, leányod a mennybe jutott. Nézd, ez a mi kedves leányunk vére, csókolj meg te is«, aztán vérel borított kezéről a vért csókolta s odatartá férjének is. Majd összekulcsolta kezeit s szótlanul bámult férjére, azután újra felkacagott s ismét a levegőbe nézett. A borzasztó esetről a férj értesítette a rendőrséget, de a tébolyodott asszony kihallgatása lehetetlen volt, mind azt hajta: »Az a lutheránus pap oka mindennek!« Beszállították az örültek megfigyelő osztályába, az ártatlan áldozatot pedig nagy részvét mellették el.

Gyermekrablás. Csaknem hihetetlen vakmerőséggel végrehajtott gyermekrablást jeleznek Székesfehérvárról. Fehérmegye egyik községébe vándorczigányok vetődtek s az egyik kapuban játszó Schmidt Gizella nevű 2 és fél éves kis leányt elrabolták. A kis teremtést az egyik cigány köpenye alá kapta s midőn észrevették, az egész karaván vad futásnak eredt, úgy, hogy üldözőik nem tudták utólréni. Most a kis leányt országszerte köriköz.

Gyilkosság a templomban. Vácson e hó 17-én délelőtt Kanda István jótékonyágáról ismert és köztiszteltben álló kanonokot, midőn a nagytemplomban miséjét végezte, egy elzúllott, Csermák Antal nevű csizmadia orgyilkos módon megtámadta. Az által lépésői mellett térdepelve, hirtelen előrántotta forgópisztolyát és négyszer az oltára boruló kanonokra lött. Három lövés az ősz pap fejét találta, a ki eszméletlenül, vértől borítva rogyott össze az oltár előtt. Csermák aztán kétszer önmagára sőtötte fegyverét és hűrgve bukott le az oltár lépcsőjére. A főpap állapota nem életveszélyes, miután a golyók nem hatoltak be egészen a fejbe s remélhető, hogy felgyógyul, ellenben Csermák szörnyet halt. — Az iszákos csizmadiat felesége már régebben elhagyta s gyermekeit atyjánál hagyva, felment Budapestre s ott szolgálatba állott. Csermák nem tudott az asszony nélkül ellenni s untalan üldözte a kanonokot, hogy békítse ki feleségével s parancsolja vissza az asszonyt. Ez többször tett is kísérletet a békítésre, de az asszony jobban ismerte a semmirekellőt, hogysen visszatért volna hozzát, sőt férjétől való féltében közös háztartásba is lépett egy gyári munkással, ki esetleges támadások ellen megvédelmezze. Kanda a fenyegetőző Csermákat gyakran segélyezte pénzzel, sőt legutóbb is 100 forintot adott neki, hogy rendezze mesterségét, legyen beületes, szorgalmas munkás — hátha felesége akkor mégis visszatér hozzá. De az iszákos ember eldörbölt az ezt a pénzt is, a megmaradt összeggel revolvert vásárolt, melylyel jöltevője életét akarta kioltani. Az áldott jószívű kanonok iránt roppant nagy a részvét. A megfertőzött templomot bezárták és mig újra nem szentelik fel, nem fog benne istentisztelet tartatni.

Ozmán pasáról, a plewnai hős oroszánról már rég nem hallott semmit a közönség. Nos, a mit most hallunk, nem igen méltó hozzá: babér helyett börtön lesz része. Ozmán Ghazi basát ugyanis, ki palotacselszövényekben vett volna részt, a szultán állásától felfüggesztette, sőt állítólag fogságba is vetették, a mi az európai hatalmak közt nagy visszataszítást szült.

Elevenen eltemetve. Barcelona lakosságát rendkívül izgatottságba ejtette egy odaváló lapnak ama híre, hogy egy asszonyt, a kit holtnak vélték, elevenen temettek el. Az exhumálás kiderítette, hogy a nő csakugyan a koporsóban halt meg. A hatóság az esetet eltitkolta.

Nyílt tér. *)

Nyilvános köszönet.

A kereskedelmi akadémia tanári kara és tanulóifjusága, valamint azon számos résztvevők, kik korán elhunyt, felejthetlen

Kulhávi Rudolf

fiunk temetésén megjelentek, fogadják hálás köszönetünket.

Kulhávi Mátyás családja.

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felolvasó szerkesztő: Rozsondai János.
Kiadó-tulajdonos: Alexi könyvnyomdája.

Szám 210.—1891.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur az 1891. évi április hó 10-én kelt 12469./I számú rendeletével a torda-nagyszében-brassói állami közt 229—231. klm. közti meredek szakaszának szabályozását 2924 frt 98 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat fogantatásának biztosítása céljából az 1891 évi május 11-ik napjának d. e. 10 órájára a fogaraszvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyzni óhajtok felhívattak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes föltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz — annyal inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes föltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Fogarasz, 1891. április 16.

Fogaraszmezei m. kir. építészeti hivatal.

Árverési hirdetmény.

Alóírt tömeggondnok a brassói kir. törvényszék, mint csődbíróság-tól nyert felhatalmazás folytán közhírré teszi, hogy a Makkay Victor csődtömegéhez tartozó következő ingóságok u. m:

2 aranyozott keretű kép,
1 varrógép (Singer-féle),
1 vas lakkozott gyerekágy,
1 fehérre festett éjjeli szekrény,
1 fekete selyem czilinder,
1 rend színes férfiruha,
2 térfi ing, 2 lábravaló,
1 Cornis (diófa)
9 méter rojt,
34 barna esztergált függöny rozetta,

2 barna esztergált butor rozetta,
1 vas tábla (firma)

az 1891. évi április 25-ik napján 10 órakor, délelőtt Brassóban. a Weiss Mihály-utca 20. szám alatti háznál megtartandó nyilvános árverésen eladni fognak.

Brassó, 1891. április 18.

Dr. Popp Demeter, tömeggondnok.

Három új hálószoba-berendezés

2 díófából, 1 cserefából

ő-német stílusban

jutányos áron eladó

ifj. Goldschmidt Mihály

épület- és butorasztalosnál

6-Brassó, Hosszu-utca 63. sz. a.

Ugyanott elfogadtatnak minden e szakmába vágó megrendelések.

Egy kitűnő karban lévő Seifert-féle

Tekeasztal

(CARAMBOL)

azonnal eladó, esetleg bérbe adandó. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

Dr. Szalárdi és dr. Temesváry szülészeti magánintézete

Budapest, VI. Hermina-út 9.

Orvosi felügyelet. — Gondos ápolás.

Jó ellátás. — Ápolási díj egy napra

(a szüléssel együtt) 2—6 frt.

Kivánatra prospectus.

Ócska rezes vásárol Teutsch Gyula Brassóban Fekete-utca 73. sz. a.

A SAVANYUVIZEK GYÖNGYE.**Borszéki savanyuviz.**

A bécsi és párizsi kiállításokon elismerő okiratot és ezüst érmet nyert.

Leggazdagabb és egyedüli félig kötött szénsavdús tartalmú savanyuviz, mely eddig minden más borvizek között az egyedülinek van bebizonyítva, mely az egyenlítőn is átszállítható a nélkül, hogy akár erejében, akár jó ízében és üdőségében változást szenvedne.

Borszéknek jelenleg 6 ivókút forrása van: „fő”, „József főherceg”, „Kossuth”, „László”, „Boldizsár” és „Arany János” kút.

Régi idők óta a kereskedelemben nagy elterjedést nyert, s főleg a „főkút” vize hozatott nagyobb forgalomba, melyből évenként több mint 4 millió palack árusítatik el, jelenleg pedig a „Kossuth” forrásból is készlet tartatik, s kivánatra bármelyik forrásból megrendelések teljesíttetnek.

Borszék ivóvizei, mint a legszénsavdúsabbak ismeretesek, melyeknek szénsav, vasoxíd, szénsavas més, szénsavas magnózia és szénsavas nátron képezik főalkatrészeit.

Javalva van, főképen a vérszegénység és idegbántalmak majd minden neménél, emésztési zavaroknál, húgyszervek, valamint a belszervek összes bántalmainál stb.

Mint üdítő ital, tiszta, kellemes, minden mellék-íz nélküli pezsgő borvíz, tisztán vagy borral vegyítve páratlanul áll.

Mindig friss töltésben kapható:

Lázár és Verzár czég főraktárában.

Brassó, nyom. ALEXI könyvnyomdájában.

Nagy végeladás Laskai Árpádnál Brassóban

Virágsor 12. (új) sz. a.

„Hatóságilag engedélyezve.”

Üzletelhagyás következtében eladom jól berendezett áru-raktáromat, mely áll: női és uri posztók, női és gyermek confectionok, salon- és futószőnyegek, muffok, selyemszővetek és szalagok, különféle függönyök és más itt fel nem sorolt divat- és használati cikkekkel, — tetemesen leszállított áron, azonnali fizetés mellett.

A t. közönségnek tehát eme hatóságilag engedélyezett végeladásnál jó alkalma van szükségleteit a legelőnyösebb módon fedezni.

A végeladás csak rövid ideig tart.

Tisztelettel Laskai Árpád.

PSEPHOFER J.-féle

gyógyszertár

(74) 1—12

BÉCSBEN, I. ker., Singer-strasse 15. sz. a.

„zum goldenen Reichsapfel“.

Vértisztító labdacok,

ezelőtt „általános labdacok“ neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszertől készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacok háziszertől ajánlatnak és ajánlattak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint épe-zavarok, máj-bajok, kólika, vértelölások, aranyér, béltelenség s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: így sápkórnaál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmakat nem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hoztak intéztek, ezen helyen csak néhányat említenek, azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierbach, 1888. október 22-én.

Tekintetes úr! Alulírt kéri, hogy föltte hasznos és kitűnő vértisztító labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.

Neureiter Ignác, orvos.

Hrasche, Flödnik mellett, 1886. szept. 12.

Tekintetes úr! Isten akarata volt, hogy az ön labdacsa kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam föbbé képes végezni és bizonyára már a holtak közé volnék, ha az ön csodálatra méltó labdacsa engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt elszerért ezerszer. Nagy bizalom van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Kniße Teréz.

labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésem kifejezni ezen labdacok értéke föltt és azokat, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használására önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Haltn Ignác

Gotschdorf, Kolbach mellett

(Szülezia), 1886. okt. 8.

T. ur! Fölkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsaikat köszönhetem, hogy egy gyomor-bajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok nálam soha sem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacok csak a Pserhofer J.-féle, az „arany birodalmi almához” címzett gyógyszerárban, Bécsben I., Singer-strasse 15. sz. a. készíttetnek valódi minőségben s egy 10 szem labdacot tartalmaz; doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 1 frt 05 krba kerül; bérmentelen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni megküldésénél (mely legjobban postautalvánnyal eszközöltetik bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr, 2 csomag 2 frt 30 kr, 3 csomag 3 frt 35 kr, 4 csomag 4 frt 40 kr, 5 csomag 5 frt 20 kr, és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utáoztatnak; ennek következtében kéretik csakis PSEPHOFER J.-féle vértisztító labdacokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a PSEPHOFER J. névalírással feketé színben és minden egyes doboz födele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos szer minden köszvényes és csúszó bajok, u. m. gerinczagy-bántalom, tagszakgatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, fölfájás, fülzszakgatás, stb. ellen — 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-től. Ezek mennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. — Egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 frt.

Általános tapasz, Steudel tanártól. Útés s szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebes vagy gyuladt mell- vagy más ily bajoknál, mint kitűnő szer lön kipróbálva. — Egy tégely 50 kr, bérmentve 75 kr.

Fagy balzsam, Pserhofer J.-től. Sok év óta a sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. Egy köcsöggel 40 kr, bérmentve 65 kr.

Ütífű-nedv, egy általánosan ismert s kitűnő házi-szer hurut, rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen. — Egy üvegcse ára 50 kr, két üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem le- küldetik; nagyobb megrendelések utánvétel mellett küldetnek.

Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzüsszeg előre be- bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, a mely esetben a postaköltségek is sokkal mérsékeltebbek.

Élet-esszenciá, (prágai cseppek), megrottott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő házisz- szer. Egy üvegcsevel 22 kr, 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só, Bullrich A. W.-től. Ki- emésztés minden következményei, u. m. fej- fájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhív, és aranyér, dugulás stb. ellen. — Egy csomag ára 1 forint.

Angol csodabalzsam, Egy üveg 50 krajczár

Lábizzadás elleni por, Ezen por megszünteti a lábizzadást, a lábizzadást s az ez által képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábhelet és mint ártalmatlan szer van ki- próbálva. — Egy dobozzal 50 kr, bérmentve 75 krajczár.

Golyva-balzsam, kitűnő szer a golyva ellen. — Ára egy üveggel 40 kraj- czár, bérmentes küldéssel 65 kr.

Helső vagy egészség-só, kitűnő gyógyszer, minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál. — Egy csomag ára 1 frt.